

2. หลักสูตรการประเมินมูลค่าต้นไม้เศรษฐกิจ

กำหนดการ ภายในไตรมาสที่ 2 พ.ศ. 2567

หลักการและเหตุผล

การที่เอกชนที่ประสงค์จะนำไม้ยืนต้นที่มีมูลค่าสูงมาเป็นหลักประกันทางธุรกิจสามารถกระทำได้ โดยกระทรวงพาณิชย์ออกเป็นกฎกระทรวงรองรับ ตามมาตรา 8 (6) แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ.2558 ที่บัญญัติให้หลักประกันได้แก่ ทรัพย์สินอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ส่งผลให้ไม้ยืนต้นที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ เช่น ต้นไม้ตามบัญชีท้ายกฎหมายว่าด้วยสวนป่า สามารถนำมาเป็นหลักประกันทางธุรกิจได้ ซึ่งจะช่วยให้เอสเอ็มอีไทยเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายมากยิ่งขึ้นอีกด้วย โดยต้นไม้ตามบัญชีท้ายกฎหมายว่าด้วยสวนป่า แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มได้แก่

1. กลุ่มที่ 1 ต้นไม้ที่มีอัตราการเติบโตเร็ว รอบตัดฟันสั้น มูลค่าของเนื้อไม้ต่ำ เช่น ยูคาลิปตัส สัตตบรรณ กระจินเทพา กระจินณรงค์ ฯลฯ
2. กลุ่มที่ 2 ต้นไม้ที่มีอัตราการเติบโตปานกลาง รอบตัดฟันยาว มูลค่าของเนื้อไม้ค่อนข้างสูง เช่น ประดู่ ยางนา กระบาก สะตอ ฯลฯ
3. กลุ่มที่ 3 ต้นไม้ที่มีอัตราการเติบโตปานกลาง รอบตัดฟันยาว มูลค่าของเนื้อไม้สูง ได้แก่ สัก ฯลฯ
4. กลุ่มที่ 4 ต้นไม้ที่มีอัตราการเติบโตช้า รอบตัดฟันยาว มูลค่าของเนื้อไม้สูงมาก เช่น พะยูง ชิงชัน จันทน์หอม มะค่าโมง ฯลฯ เป็นต้น

อีกทั้ง ในปัจจุบันกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ยังมีแนวคิดที่จะดำเนินนโยบาย “โครงการโฉนดต้นไม้” คือการออกเอกสารสิทธิสำหรับต้นไม้ที่เป็นพืชเศรษฐกิจเช่น ต้นยางพาราที่ปลูกบนที่ดินที่มีเอกสารสิทธิรองรับ ซึ่งจะดำเนินการควบคู่ไปกับการเปลี่ยนโฉนด ส.ป.ก. ทั้งยังเป็นการต่อยอดจากปัจจุบันที่ ธ.ก.ส. มีโครงการค้ำประกันเงินกู้ด้วยต้นไม้ค่าอยู่แล้ว

นอกจากนี้ ส.ป.ก. ยังสนับสนุนเกษตรกรปลูกไม้เศรษฐกิจ เพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ สร้างรายได้ในครัวเรือน ก่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน โดย ส.ป.ก. กำหนดที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ตามหนังสือสิทธิ เพื่อให้ไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินดังกล่าวไม่เป็นไม้หวงห้าม ทำให้ประชาชนที่ปลูกต้นไม้บนที่ดิน ส.ป.ก. สามารถตัดหรือโค่นไม้ได้โดยไม่ต้องขออนุญาตเจ้าหน้าที่ จะส่งผลให้ประชาชนเกิดความมั่นใจในการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจ สร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ และสร้างรายได้ในครัวเรือนสามารถใช้เป็นหลักทรัพย์สินค้ำประกัน เป็นมรดกให้กับครอบครัวในอนาคตได้อีกด้วย

ในการพิจารณามูลค่าของต้นไม้ข้างต้น ธ.ก.ส. ร่วมกับกรมป่าไม้ สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้อธิบายขอบเขตกำหนดขั้นต้นและหลักการ ในการประเมินราคาต้นไม้ที่กำหนดไว้เพื่อใช้ในการประเมินมูลค่าต้นไม้เพื่อใช้เป็นหลักทรัพย์เบื้องต้น แต่ในสภาพความเป็นจริงนั้น การวัดความสูงของต้นไม้ในภูมิประเทศก็มีความยุ่งยาก โดยต้นไม้มักมีการย่นต้นตาม ลักษณะโครงสร้างของต้นไม้ รวมทั้งพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันตามสภาพภูมิประเทศ เช่น พื้นที่ที่มีความลาดเอียงหรือลาดชัน ตลอดจนการที่ต้นไม้เป็นหลักประกันประเภทใหม่ในระบบสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ทำให้เกิดประเด็นการกำหนดแนวทางในการประเมินมูลค่าต้นไม้ที่เป็นมาตรฐานเพื่อให้มูลค่าต้นไม้ที่ประเมินได้เป็นมูลค่าที่น่าเชื่อถือ

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาร่วมกับแนวโน้มลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโลก และการดำเนินการของตลาดคาร์บอนเครดิตในประเทศไทย ทำให้ “ต้นไม้” ยังมีคุณค่าที่สูงขึ้นตามกลไกเศรษฐกิจและแนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจโลก จึงมีความเป็นไปได้ว่าการนำต้นไม้มาใช้เป็นหลักประกันในการให้สินเชื่อของธนาคารจะมีมากขึ้นในอนาคตต่อไป ทั้งการที่การปลูกพันธุ์ไม้บนที่ดินที่มีเอกสารสิทธิสามารถเข้าร่วมโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย ทำให้ที่ดินที่มีการเพาะปลูกพันธุ์ไม้สามารถพิจารณาเสมือนหนึ่งว่าเป็นทรัพย์สินที่ก่อให้เกิดรายได้ประเภทใหม่ที่เกิดขึ้นตามแนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจโลก ดังนั้น การพิจารณามูลค่าต้นไม้จึงมีความสำคัญทั้งในแง่ที่เป็นการประเมินมูลค่าสินทรัพย์ของกิจการ มูลค่าหลักประกันในการให้สินเชื่อของธนาคาร การพิจารณามูลค่าของพันธุ์ไม้บนที่ดินที่มีเอกสารสิทธิที่มีต่อผลประโยชน์ของกิจการ และมูลค่าของกิจการ

ประเด็น / สาระสำคัญที่นักประเมินจะได้เรียนรู้จากหลักสูตร

- ต้นพันธุ์ไม้ที่สามารถนำมาใช้เป็นหลักประกันกับธนาคาร และพันธุ์ไม้ที่สามารถเข้าร่วมโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย
- แนวคิดการประเมินมูลค่าต้นไม้
- แนวคิดการประเมินมูลค่าที่ดินพร้อมต้นไม้ที่เข้าร่วมโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย
- ผลกระทบของมูลค่าต้นไม้ต่อมูลค่าทรัพย์สินเกษตรกรรมและมูลค่ากิจการ
- การจัดทำมาตรฐานการประเมินมูลค่าต้นไม้